

Wpływy i wydatki w marcu

Dzień	Wpływy	Wydatki	Pozostałość dzienna gotówki	W y d a t k i n a :							Razem wydatki
				życie	ubranie	komorne opał światło	pranie higiena usługa	kultura rozrywki	podatki składki udziały	różne	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
Ra- zem											

Z jakim rezultatem
gospodarowaliśmy
w ciągu miesiąca

} osiągnęliśmy dochodów. . . . . zł .....

} wydatkowaliśmy w ciągu miesiąca. . . . . zł .....

} mamy oszczędzone . . . . . zł .....

} albo wypadł deficyt w wysokości. . . . . zł .....

Rady gospodarskie na marzec

W POLU I W OBEJŚCIU

Zboże w śpichrze często przerabiać. Młócić lubiny i czyścić do siewu. Koniom od pierwszego marca dać lepszy obrok. Krowy dobrze żywić; odsadzać cielęta styczniowe. Stanowić kłace, a od źrebiąt dobrze żywić; ogierki czteroletnie czyścić. Źrebiąt nie dopuszczać do zgrzanych kłaczy. Wylęgniętemu drobiowi nie dawać za wcześnie pierwszego jądła. Drzewami drogi obsadzać; obielić i oporzędzić budynki. Ziemiaki do sadzenia złożyć w sąsięku, przebrać i rozprostować w ciemnym miejscu, aby przewiędły.

Mieszanki na zieloną paszę siać co tydzień, stopniowo, aż do połowy czerwca.

Obornik pod bobik i ziemniaki przyorywać. Zasilać słabe koniczyny. Na koniczynach zbierać kamienie, a rano podczas przymrozków wywozić. Bronować lucerniki, gdzie jest sucho.

Kretowiny na łąkach rozrzucić i pozasiewać trawami. Bronować silnie suche łąki, zedrzeć mech, zgrabić i usunąć. Łąki zasilać kompostem lub gnojówką. Oczyścić zamulone podczas zimy rowy na łąkach.

Sadzić drzewka i krzewy owocowe zaraz po rozmarznięciu ziemi. Wycinać wilki, czyścić i bielić korę drzew, prześwietlać korony, przymocowywać młode drzewka do palików. Pilnie obierać w dalszym ciągu gąsienice i niszczyć jajeczka pierścienicy. Przygotować grzędy do sadzenia warzyw.

Pierwszy wiosenny oblot pszczół zimujących na toku. Zbadać stan uli i roi po oblocie. Przewietrzyć odpowiednio stebniki, aby nie było w nich za ciepło. Oczyścić ule

z zimowego śmiecia, głodnym rojom dodać miodu. Skasować roje słabe i bez matki.

DLA GOSPODYŃ

Parę uwag o mleku

Przed gotowaniem mleka należy wypłukać rondelkę zimną wodą, bo zapobiega to przypaleniu.

Gotować należy mleko krótko, na dość silnym ogniu, ale nie na płomieniu. Koźuch jest bardzo pożywny, więc nie należy go wyrzucać, tylko rozetrzeć w mleku lub użyć do potraw.

Przechowywać powinno się mleko w szklanym lub porcelanowym naczyniu, szczelnie przykryte, bo wraz z kurzem i muchami dostają się do niego zarazki chorobotwórcze.

Na zsiadłe należy stawiać mleko bezsprzecznie czyste i od zdrowych krów. Jeżeli takiego nie mamy, najlepiej zakwaszać mleko przegotowane przez dodanie trochę śmietany.

Ciastka z płatków owsianych

Utrzeć 15 dkg masła z cukrem i z 1 jajkiem. Wymieszać z 40 dkg płatków owsianych. Dodać olejku waniliowego „Społem”. Robić małe ciasteczka i piec w niezbyt gorącym piecu.

Tani tort

5 żółtek utrzeć do białości ze szklanką cukru, dodać półtorej łyżki mąki pszennej i tyleż kartoflanej. Gdy wszystko dobrze wymieszane, dodać pianę z 5 białek. Zrobić tort przekładając galaretką owocową. Na wierzchu ubrać konfiturami i polukrować.

Herbata, kakao, kawa — najlepsza i najsmaczniejsza z Paczkowni Towarów Związku w Gdyni.

Zapiski w kwietniu

NA CZASIE

Czy przyjrzałeś się gospodarce własnej spółdzielni?

Członkowie spółdzielni miejskich powinni wykorzystać czas poświęcony na zwiedzenie biur, magazynów, wytwórni i sklepów spółdzielni swojej i sąsiednich.

DAWNIEJ A DZIŚ

Może to wydać się dziwnym, że mniej więcej w połowie XIX w. niektórzy kapitaliści wystąpili z inicjatywą skrócenia czasu pracy robotników w swych fabrykach. Uczynili to pod wpływem doświadczeń in-

żyniera amerykańskiego Taylora, który w swych badaniach nad tzw. nauką organizacją pracy doszedł do wniosku, że robotnicy pracują wydajniej, gdy ilość godzin pracy nie jest zbyt wielka. Tak więc inicjatywa przemysłowców, dążąc do niewielkiego zresztą skrócenia czasu pracy, była spowodowana chęcią zwiększenia zysków. Dzisiejszy 8-miogodzinny dzień pracy nie jest zasługą kapitalistów: postanowienia Międzynarodowej Konferencji Pracy (1919) zalecające wprowadzenie 8-miogodzinnego dnia pracy na całym świecie są uwieńczeniem stuletnich, niejednokrotnie krwawych walk robotników.

CO CZYTAĆ

F. Godlewski. PANI ORZESZKOWA. Eliza Orzeszkowa była nie tylko pisarką, ale i czynną działaczką społeczną. Twórczość jej była odbiciem ideałów wyznawanych i wcielanych w codzienne życie. Autor na podstawie osobistych wspomnień i opowiadań samej powieściopisarki przedstawia jej życie osobiste i towarzyskie, odmalowuje jej poglądy i pracę społeczną, charakteryzuje plastycznie jej twórczość.

WILEŃSKIE

KWIECIEŃ

Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. zach.		Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. zach.	
		s	ł o Ń c a			s	ł o Ń c a
1	S † Teod. m., Hug. b.			16	N Marcelina		
2	N Franciszka z P. w.			17	P Aniceta, Rudolfa	4 ³³	18 ³⁹
3	P 7 Bol. NMP., Rysz. b.	5 ⁰⁵	18 ¹⁴	18	W Apoloniusza m.		
4	W Izydora b. ☉			19	Ś Pafnucego m. ☽		
5	Ś Winc. Fer.			20	C Agnieszki p., Marej.		
6	C † W. Czw., Jul.			21	P † Anzelma b. w.		
7	P † W. Piątek. Donata			22	S Sotera i Kajusa m.		
8	S † W. Sobota. Dioniz. b.			23	N Wojciecha, Jerzego		
9	N Zmartw. Chr. P.			24	P Fidelisa m.	4 ¹⁸	18 ⁵⁰
10	P Wielkanoc	4 ⁴⁸	18 ²⁷	25	W Marka Ewang.		
11	W Leona 1 pap. DK. ☾			26	Ś M. B. dobrej rady ☾		
12	Ś Juliusza pap.			27	C Zyty p., Teofila b.		
13	C Hermenegildy m.			28	P † Pawła od Krzyża		
14	P † Justyna			29	S Piotra z Werony		
15	S Anastazji m.			30	N Katarz. ze Sienny p.		

Wpływy i wydatki w kwietniu

Dzień	Wpływy	Wydatki	Pozostałość dzienna gotówki	W y d a t k i n a :							Razem wydatki
				życie	ubranie	komorne opał światło	pranie higiena usługa	kultura rozrywki	podatki składki udziały	różne	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
Ra- zem											

Z jakim rezultatem
gospodarowaliśmy
w ciągu miesiąca

} osiągnęliśmy dochodów. . . . . zł .....

} wydatkowaliśmy w ciągu miesiąca. . . . zł .....

} mamy oszczędzone . . . . . zł

} albo wypadł deficyt w wysokości. . . . . zł

Rady gospodarskie na kwiecień

W POLU I W OBEJŚCIU

Opatrzeć opielacze, kosiarki, grabiarki, żniwiarki. Żywieć dobrze klacze przy źrebietach. Wybierać i obcinać kopyta starszym źrebietom i racice u młodego bydła. Nasadzać dalej drób i wypędzać go do sadu, gdzie tępi robactwo opadłe z drzew i wyszłe z ziemi.

W ciepłe dni przed deszczem bronować pszenicę ozimą i koniczynę. Wygrabiąć ściernisko z koniczyny pierwszorocznej. Podsiąć żytem jarym lub jęczmieniem lysiny w uszkodzonym życie ozimym. Pod wiosenne zasiewy siać superfosfat tuż przed siewem. Zasilać saletrą słabsze zasiewy.

Uprawiać ziemię pod drzewami owocowymi. Szczepienie drzew zacząć około połowy kwietnia. Wysadzić resztę dziecków i szczepów, dotychczas nie posadzonych.

Mniej więcej w połowie miesiąca, podczas ciepłego dnia, przeprowadzić drugi przegląd wszystkich uli w pasiece. Dodać miodu do uli, gdzie tego potrzeba. Każdy ul posiadać winien 3 do 4 kg miodu. Aby pszczoły nie lepiły się, rzuca się na miód, który daje się rozrzedzony, żdźbła słomy. Wzmocnić słabe roje. Trzymać ciepło ule, bo sprzyja to dobremu rozwojowi pnia. Kupować i przewozić pszczoły.

DLA GOSPODYŃ

Kalendarzyk legów

Kurczęta wykluwają się z jaj na 21 dzień wysiadywania, perliczki na 25—26, indyczki na 27—28, gąsienka na 29—30. Czasem legi bywają o 1 do 2 dni przyspieszone lub opóźnione.

Przed pieczeniem ciasta

Sprawdźmy, czy mamy w spiżarni potrzebne nam produkty. Przesiejmy mąkę na ciasto. Formy do ciasta wymyjemy i wysmażymy masłem sklarowanym.

Rodzynki do ciasta należy dodawać ogrzane. Ciasto na proszku „Wypiek“ tym będzie lepsze, im dłużej je będziemy ubijać przed dodaniem proszku.

Babka biszkoptowa

5 żółtek miesza się z cukrem, następnie wciska się pół cytryny i dodaje 5 pełnych łyżek mąki kartoflanej. Po wymieszaniu dodaje się osobno ubitą pianę ze szczyptą soli i proszek wanilinowy „Społem“ dla zapachu. Z otrzymanego w ten sposób ciasta formujemy babkę i wkładamy ją do gorącego pieca na 20 do 30 minut.

Mazurek rodzynekowy

Obrać i posiekać 10 dkg migdałów słodkich, wypłukać 10 dkg rodzyneków sułtańskich i 10 dkg korynek, zważyć 6 jaj i przygotować taką ilość mąki. Jaja utrzeć z pół szklanką cukru, następnie wymieszać wszystkie produkty. Formę wysmarować masłem, rozłożyć ciasto i wstawić do pieca.

Masa pomarańczowa do mazurków

1 pomarańczę i pół cytryny zetrzeć na tarce wraz ze skórką, zmieszać z 10 dkg utartej na tejże tarce marchwi i ćwierć kg cukru. Wszystko zalać szklanką wody i gotować, aż masa zgęstnieje.

Jak gotować szynkę

Szynkę przed gotowaniem należy namoczyć na parę godzin, następnie włożyć do gorącej wody i gotować 3—4 godzin. Po ugotowaniu wynosimy ją na chłód.

Przy pieczeniu ciasta pamiętać należy o proszku do pieczenia „Wypiek“ z marką „Społem“.

Zapiski w maju

NA CZASIE

Członków spółdzielni winna łączyć przyjaźń i zażyłość. Bierz udział w wycieczkach organizowanych przez spółdzielnię.

Jeżeli chcesz pożytecznie i przyjemnie spędzić urlop, zapisz się zawczasu na Wakacyjne Kursy Spółdzielcze organizowane przez Związek „Społem“.

DAWNIEJ A DZIŚ

Utrzymujący się dziś jeszcze przesąd, że nie należy wyjeżdżać w drogę w poniedziałek, jako dzień feralny, wywodzi się ze

średniowiecznych zwyczajów, według których tzw. „Pokój Boży“, tj. okres, w którym dla uczczenia Męki i Zmartwychwstania Chrystusa nie wolno było wojować i w ogóle dobywać oręża, obowiązywał jedynie od środy wieczorem do poniedziałku rano. Ta ustawa kościelna była dobroczynna dla biednego ludu, który wiele cierpiał od rabunków, gwałtów i wojen rozzuchwalonego rycerstwa. Prawa chroniące ludzi ubogich od samowoli bogaczy powstawały powoli i w różnych czasach różne przybierały formy. Dziś świat pracy walczy o ochronę prawną przeciwko wyzyskowi kapitalizmu.

CO CZYTAĆ

A. Dygasiński. W SWOJCZY. Wielki pisarz, który twórczość swą poświęcił niedoli ludu wiejskiego i proletariatu miast i pierwszy wprowadził ideę spółdzielczą do beletrystyki, opisuje w swej powieści przemiany gospodarcze, społeczne i moralne spowodowane pod wpływem samopomocy i współdziałania. Biedna wieś Swójcza dzięki spółdzielczości zmienia się nie do poznania.

M A J

Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch.	zach.	Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch.	zach.
		s ł o Ń c a	s ł o Ń c a			s ł o Ń c a	s ł o Ń c a
1	P Filipa i Jakuba ap.	4 ⁰⁴	19 ⁰⁰	16	W Jana Nepomucena		
2	W Zygmunta			17	Ś Paschalisa		
3	Ś Roczn. Konstyt. ☉			18	C Wniebowst. Pańsk.		
4	C Znal. św. Krzyża			19	P †Piotra Celest. pap. ☉		
5	P †Piusa V, Ireny			20	S Bernardyna w.		
6	S Jana w Oleju			21	N Eutychiusza m.		
7	N Dominiceli	3 ⁵¹	19 ¹⁴	22	P Julii, Emila, Hel.	3 ³⁰	19 ³⁵
8	P Stanisława b. m.			23	W Urocz. Trójcy Przen.		
9	W Grzegorza N.			24	Ś Wspomoż. NMP.		
10	Ś Izydora roln., Anton.			25	C Grzegorza p., Urbana		
11	C Franciszka w. ☾			26	P †Filipa Nereusza w. ☾		
12	P †Pankracego, Achil.			27	S Bedy dk., Jańa		
13	S Serwac. b. w., Robert.			28	N Zesł. Ducha św.		
14	N Bonifacego m.	3 ⁴⁰	19 ²⁵	29	P Poniedz. świętecz.	3 ²³	19 ⁴⁴
15	P Zofii m., Izydora			30	W Feliksa pap. m.		
				31	Ś †Anieli p.		

Wpływy i wydatki w maju

Dzień	Wpływy	Wydatki	Pozostałość dzienna gotówki	W y d a t k i n a :							Razem wydatki
				życie	ubranie	komorne opał światło	pranie higiena usługa	kultura rozrywki	podatki składki udziały	różne	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
Ra- zem											

Z jakim rezultatem } osiągnęliśmy dochodów. . . . . zł .....

gospodarowaliśmy } wydatkowaliśmy w ciągu miesiąca. . . . zł .....

w ciągu miesiąca } mamy oszczędzone . . . . . zł .....

                                 } albo wypadł deficyt w wysokości. . . . . zł .....

Rady gospodarskie na maj

W POLU I W OBEJŚCIU

Zielonkę zadawać ostrożnie, w małych porcjach; zwracać uwagę, aby nie była zagrzana. Szczepić trzodę przeciw czerwoncem. Przygotować kozły do suszenia siana i koniczyny. Przerabiać i przewietrzać zboże na śpichrzu. Skontrolować i oczyścić śpichrz od wołka zbożowego. Opatrzeć kossy, grabie, wozy, aby były gotowe na sprzęt siana. Reperować budynki i poprawiać dachy. Naprawiać drogi, brukować podwórza.

Czuwać w dalszym ciągu nad oziminami. Pszenicę, ażeby nie wyległa, gdy jest zbyt bujna, kosić, zrzynać lub zwałować na sucho ciężkim, gładkim wałem. Zasilić saletrą owies i jęczmień i powtórnie słabe oziminy. Tępić pchełkę kapuścianą na rozsach.

Przeszczepiać stare drzewa i dokończyć szczepienia w szkółkach. Drzewka posadzone wiosną podlewać gnojówką z wodą.

Zasilić słabsze roje dodaniem plastrów z czerwiem, krytym na wylęgnięciu, innym rojom dodawać ramki z woszczyną pszczelą. Strzec słabsze ule od rabunku. Wymiatać śmiecie z uli przy każdej czynności.

DLA GOSPODYŃ

Co należy wiedzieć o jajkach?

Jaja posiadają niektóre mało znane i z tego powodu niedoceniane właściwości, z których mogą wypływać pewne korzyści dla ludzi.

Białko surowe posiada części strawnych w ilości 71%, podczas gdy białko ubite dobrze na piankę — strawne jest w 83%. Przy zapaleniu kiszek oddaje choremu zna-

komite usługi napój sporządzony ze szklanki gotowanej wody z dodaniem ubitego białka z jednego jajka.

Świeże białko jest bardzo dobrym środkiem do klejenia.

W wypadkach oparzenia białko, którym posmaruje się oparzone miejsce, zapobiega tworzeniu się pęcherzy i jest lepsze w skutkach niż oliwa.

Skorupy z jaj są w 90% z wapna i mogą być użyte do czyszczenia, czego nie docenia się w gospodarstwach domowych.

Jeśli skorupy z jaj rozdrobnimy i zmieszamy z pokrajanymi na drobno surowymi kartoflami, to uzyskamy doskonały środek do czyszczenia butelek i słoików zatłuszczonych.

Przez wrzucenie skorup z jaj do wody i przetrzymanie przez dłuższy czas, uzyskamy dobry środek nawozowy do podlewania kwiatów. Nawet bez wody, lecz sproszkowane, skorupy z jaj są dobrym nawozem.

Czyszczenie skórzanych drobiazgów

Skórzane torebki, paski itd. czyści się dobrze kredą rozrobioną z benzyną. Skórę smaruje się tym rozczynem i zostawia, aż wyschnie. Kiedy torebka wyschnie, kredę czyści się szczotką i następnie naciera białkiem z jajka.

Czyszczenie ubrań

1 łyżeczkę proszku „Społem“ Hobby rozpuścić w 1 szklance ciepłej wody. Dokładnie odkurzone ubranie pocierać w miejscach zabrudzonych szczoteczką maczaną w tym rozczynem. Następnie czystą szmatką wytrzeć do sucha i zabieg w razie potrzeby powtórzyć.

Jak kwiaty pachnie woda kolońska kwiatowa oraz pudry kosmetyczne z marką „Społem“.

Zapiski w czerwcu

NA CZASIE

Dzień Spółdzielczości jest uroczystym świętem dla nas wszystkich. Weź udział z całą swoją rodziną w obchodach organizowanych przez spółdzielnię.

DAWNIEJ A DZIŚ

Badając prawodawstwo dawnych czasów, niemal wszędzie spotykamy się z odmiennym traktowaniem niewolników od ludzi wolnych. Np. w starożytnym prawie

babilońskim znajdujemy takie postanowienie: „Jeżeli wolnourodzony uderzy w policzek wolnourodzonego... odważy minę srebra“ (tj. zapłaci karę pieniężną). Zaś jeżeli czyjś niewolnik uderzy w policzek męża wolnourodzonego, odetnie mu się jego ucho“. Jak widzimy, za to samo przestępstwo o wiele cięższa kara przewidziana była dla niewolnika niż dla człowieka wolnego. Ostateczne zniesienie niewolnictwa nastąpiło stosunkowo późno, bo dopiero w wieku XIX.

CO CZYTAĆ

J. Dąbrowski i T. Kwiatkowski. JEDEN TRUDNY ROK. Jest to piękna opowieść o pracy harcerskiej. Bohaterami tej książki są dwie drużyny harcerskie. Autorzy opisują nie tylko zabawy harcerzy i wyczyny sprawności; główny nacisk kładą na prace poważne, jak zbudowany własnym przemysłem skwer do zabaw dla dzieci pozbawionych opieki. Harcerze walczą z prywatą i szkodnictwem, w życie codzienne wcielają prawa harcerskie.

POLESIE

CZERWIEC

Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego		wsch.	zach.	Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego		wsch.	zach.
			s	ł o Ń c a				s	ł o Ń c a
1	C	Jakuba Strzem. b.			16	P	†Aliny		
2	P	†Marcel. i Tow. mm. ☸			17	S	Adolfa		☸
3	S	†Klotyldy p.							
4	N	N. Serc. Jez., Franc.			18	N	Marka i Marcelina		
5	P	Bonifacego b. m.	3 ¹⁷	19 ⁵²	19	P	Św. Serca P. J., Jul. p.	3 ¹⁴	20 ⁰⁰
6	W	Norberta b.			20	W	Sylwerego		
7	Ś	Roberta op.			21	Ś	Aloizego w.		
8	C	Boże Ciało			22	C	Paulina b.		
9	P	†Felicjana m.			23	P	†Zenona m., Marian.		
10	S	Bogumiła b., Małg. ☸			24	S	Nar. św. Jana Chrz. ☾		
11	N	Barnaby ap.			25	N	Wilhelma op.		
12	P	Jana z Fakundy	3 ¹⁴	19 ⁵⁷	26	P	Jana i Pawła mm.	3 ¹⁸	20 ⁰¹
13	W	Antoniego Pad. w.			27	W	Władysława kr.		
14	Ś	Bazylego W. b. w.			28	Ś	Leona b., Ireneusza		
15	C	Wita m.			29	C	Piotra i Pawła		
					30	P	†Emilii m., Lucyny		

Wpływy i wydatki w czerwcu

Dzień	Wpływy	Wydatki	Pozostałość dzienna gotówki	Wydatki na:							Razem wydatki
				życie	ubranie	komorne opał światło	pranie higiena usługa	kultura rozrywki	podatki składki udziały	różne	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
Ra- zem											

Z jakim rezultatem
gospodarowaliśmy
w ciągu miesiąca

} osiągnęliśmy dochodów . . . . . zł .....

} wydatkowaliśmy w ciągu miesiąca. . . . . zł .....

} mamy oszczędzone . . . . . zł .....

} albo wypadł deficyt w wysokości. . . . . zł .....

Rady gospodarskie na czerwiec

W POLU I W OBEJŚCIU

Obejrzyć wozy i wszelkie narzędzia żniwne. Opatrzyć siasieki, kierat, młocarnię. Uporządkować narzędzia używane do uprawy wiosennej. Ponaprawiać dachy i polepy, potynkować ściany, wyprzątnąć strychy, wyrównać klepiska. Obliczyć i zamówić w swojej spółdzielni spożywców tomasówkę i superfosfat do siewów wiosennych. Aby przysporzyć mleka, zadawać krowom dojnym przed dojem mieszanek zieloną. Dawać starszym cielętom owies zamiast śruty owsianej. Pławić konie i starsze źrebaki lub obmywać im przynajmniej raz na tydzień grzywy, czupryny, ogon, w których najczęściej owady składają jaja. Tępić w stajniach muchy przez bielenie ścian wapnem z ałunem.

Wozić trawy i koniczynę. Siać w późne ozimy łubin na zielony nawóz. Tępić w koniczynach i na łąkach kamionkę. Kończyć podorywki ugorów. Wysiać resztę mieszanek na zieloną paszę i łubin na przyoranie.

Drzewka w dalszym ciągu podlewać i niszczyć chrabąszcze i gąsienice. Zdejmować nadmiar owoców z młodych drzew.

Omiatać z uli pajęczynę, aby pszczoły w nią się nie chwyciły. Powiększyć sztucznie ilość rojów. Zapobiegać, aby nie legło się za wiele trutni. Około 20-go przypada główne miodobranie.

DLA GOSPODYŃ

Jak należy gotować jarzyny

Dokładnie opłukać jarzynę, następnie obrać jak najcieniej, bo w skórce znajdują się ważne dla zdrowia witaminy. Jarzyn

nie należy moczyc ani parzyć. Fasolę gotować wraz z wodą, w której była moczona.

Gotować jarzyny należy jak najkrócej, a więc na silnym ogniu. Przy nalewaniu wody pamiętajmy, że nie należy jej brać za dużo. Po wygotowaniu powinna zostać akurat ilość potrzebna do zaprawy.

Od jarzyn gotowanych większą jeszcze wartość odżywczą mają surowe, przyrządzane w różnego rodzaju sałatkach.

Jak dzieciom podawać owoce

Dzieciom już w czwartym miesiącu można podawać sok z surowych jarzyn i owoców. Od sześciu miesięcy daje się tarte owoce. Do 2 lat dziecko powinno zawsze dostawać owoce obierane, gdyż brak zębów trzonowych uniemożliwia mu pogryzienie skórki. Z chwilą ukazania się 4 pierwszych zębów trzonowych, można dawać owoce pokrajane w drobne części, lecz nieobierane, przy czym uczymy dziecko dokładnie gryźć. Pamiętajmy zawsze o dokładnym wymyciu owoców. Najstraszniejsze są truskawki, jabłka, gruszki i pomarańcze.

Przeciw krzywiźnie nóg

Przy krzywych nogach powinno się kąpać dzieci dwa razy na tydzień w soli ciecocińskiej, inowrocławskiej lub choćby zwykłej i dawać im lekarstwo zawierające fosfor i wapno. Może to być „Calcisal“ (wyrób Spiessa).

Plamy od owoców lub wina

Zmyć świeże plamy mocną wódką lub spirtusem, następnie chłodną wodą i mydłem i przepłukać.

Wielkim powodzeniem cieszą się gilzy higieniczne produkowane w Zakładach Wytwórczych „Społem“ w Kielcach.

Zapiski w lipcu

NA CZASIE

Weź udział w wycieczce do Zakładów Wytwórczych „Społem“.

Jeżeli wyjeżdżasz na urlop, nie omieszkaj zapoznać się z ruchem spółdzielczym w miejscowości, w której się zatrzymasz.

DAWNIEJ A DZIŚ

Pierwszym prawem o powszechnym nauczaniu było szwedzkie „Prawo kościelne“ z r. 1686, według którego „duchowni winni z całą usilnością działać, żeby parobcy i

dziewczęta uczyli się czytać“. Prawo o obowiązkach oświaty powszechnej wprowadzono w Szwecji mniej więcej 100 lat temu, wcześniej niż w innych krajach. Przedtem oświata była dostępna tylko ludziom bogatym i duchownym, a im dalej sięgniemy w przeszłość, tym na ogół szkolnictwo i oświata są mniej powszechne. Dziś mierzymy stopień kultury narodu ilością analfabetów: im mniej jest w kraju takich obywateli, którzy nie umieją czytać i pisać, tym wyższy jest poziom kultury. Ale jeszcze kilkaset lat temu nierzadko zdarzało się, że nawet królowie nie umieli czytać i pisać.

CO CZYTAĆ

Owl Grey (Szara Sowa). **PIELGRZYMI PUSZCZY**. W wędrówkach swych przez puszcze Indianin-myśliwy przywiązuje się do pary małych bobrów; od tej chwili przestaje zabijać zwierzęta, a zaczyna się nimi opiekować. Zakłada kolonię bobrów, sfanowiącą rezerwat, a jednocześnie źródło naukowych obserwacji. Piękna ta książka opisuje zmagania się człowieka z surową przyrodą dalekiej Północy, bohaterstwo łączące ludzi rozsiadanych samotnie na olbrzymich połaciach kraju i życie bobrów, uczących niejedenkrotnie człowieka, jak wyglądać powinny stosunki społeczne.